

UCHWAŁA NR 488/23
RADY GMINY ZGORZELEC

z dnia 11 grudnia 2023 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2023 r., poz. 40 z późn. zm.), art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2023 r., poz. 1426 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zgorzelec.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

na lata 2024-2026

S P I S T R E Ś C I

Rozdział I. Wiadomości ogólne

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Uwarunkowania prawne realizacji Programu**
- 3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Zgorzelec**
- 4. Analiza SWOT**

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

- 1. Cel główny Programu**
- 2. Cele szczegółowe Programu**
- 3. Zadania Programu**
- 4. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026**
- 5. Przewidywane efekty realizacji Programu**
- 6. Realizatorzy Programu**
- 7. Źródła finansowania**
- 8. Monitoring i ewaluacja**
- 9. Sprawozdawczość**
- 10. Podsumowanie**

1. Wprowadzenie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 cyt. ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

W funkcjonowaniu współczesnej rodziny widoczne są przemiany społeczne. Dynamiczne zmiany we współczesnym świecie nie omijają tej podstawowej jednostki społecznej i mają istotny wpływ na jej prawidłowe funkcjonowanie.

Program został opracowany na podstawie sprawozdań i analiz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu oraz dotychczasowych doświadczeń wynikających z pełnienia obowiązków zawodowych pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz specjalistów.

Przy tworzeniu Programu uwzględniono również aktualną sytuację społeczno - ekonomiczną polskich rodzin m.in.:

1. Program "Rodzina 500+" to główny instrument polityki rodzinnej realizujący trzy główne cele: poprawa sytuacji demograficznej, redukcja ubóstwa wśród najmłodszych, inwestycja w rodzinę.

2. Program „Dobry Start” to inwestycja w edukację polskich dzieci. To 300 zł jednorazowego wsparcia dla wszystkich uczniów rozpoczynających rok szkolny.

3. Program "Maluch+" wspiera rozwój instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - żłobków, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów.

4. Rodzinny Kapitał Opiekuńczy to świadczenie kierowane do rodzin z dziećmi, jego celem jest przede wszystkim częściowe pokrycie wydatków związanych z opieką nad drugim i kolejnym dzieckiem w wieku od 12. do 35. miesiąca życia. Łączna, maksymalna kwota świadczenia to 12 tysięcy złotych. Rodzice będą mogli wybrać czy chcą otrzymywać po 500 zł miesięcznie przez 24 miesiące, czy po 1000 zł miesięcznie przez 12 miesięcy.

5. Dofinansowanie pobytu w żłobku przysługuje rodzicom na dziecko uczęszczające do żłobka, klubu dziecięcego lub znajdujące się pod opieką dziennego opiekuna i niekorzystające z rodzinnego kapitału opiekuńczego. Dofinansowanie wynosi maksymalnie 400 zł miesięcznie na dziecko, ale nie więcej niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodzica za pobyt dziecka w instytucji. Dofinansowanie będzie przekazywane na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek z przeznaczeniem na obniżenie opłaty rodzica za pobyt dziecka.

6. Karta Dużej Rodziny 3+ to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. KDR wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

7. Świadczenia rodzinne czyli zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe),

świadczenie rodzicielskie, do których prawo nabywa się w sposób określony w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

8. Asystent rodziny.

9. Opieka zastępcza nad dzieckiem. Najlepszym środowiskiem życia i wychowania dziecka jest rodzina. Istnieją jednak sytuacje niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Wówczas istotną rolę spełnia piecza zastępcza. Ma ona charakter czasowy. Kwestie pieczy zastępczej reguluje ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.). Tutaj znajdują Państwo informacje na temat systemu opieki zastępczej nad dzieckiem.

Niniejszy program został przygotowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy.

2. Uwarunkowania prawne realizacji Programu

Podstawy prawne:

Zadania przyjęte do realizacji, w ramach niniejszego Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- 1.** Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (j.t. Dz. U. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- 2.** Konwencja o prawach dziecka;
- 3.** Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1426 ze zm.);
- 4.** Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023r., poz. 535 ze zm.);
- 5.** Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151);
- 6.** Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939);
- 7.** Ustawa z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.);
- 8.** Strategia Rozwoju Gminy Zgorzelec na lata 2021 – 2030.

3. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Zgorzelec

Gmina Zgorzelec administracyjnie przynależna do powiatu zgorzeleckiego, położona jest w zachodniej części województwa dolnośląskiego, wzdłuż granicy państwa i zajmuje obszar 136,3 km². Sieć osadniczą gminy stanowi 21 sołectw. Na północy gmina graniczy z gminą Pieńsk, na wschodzie z gminami Siekierczyn i Sulików oraz na południu z Gminą Bogatynia i miastem Zawidów. Zachodnią granicę gminy stanowią: granica z miastem Zgorzelec oraz Nysą Łużycką będącą równocześnie granicą państwa. Na terenie gminy położone są nowoczesne przejścia graniczne Jędrzychowice – Ludwigsdorf i Radomierzyce – Hagenverder, dwa z 7 zlokalizowanych w powiecie zgorzeleckim umożliwiające komunikację do Czech i Niemiec.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców w latach 2021-2023 na terenie gminy wiejskiej Zgorzelec.

2021 rok	2022 rok	2023 rok
8704	8799	8871

Źródło: Opracowanie własne Urzędu Gminy Zgorzelec

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie sami pokonać. Pomoc społeczna wspiera rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy finansowej było bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Tabela nr 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy finansowej w Gminie Zgorzelec.

Problem rodziny – diagnoza	2021r.	2022r.	2023r.
Ubóstwo	88	83	74
Bezrobocie	41	36	41
Niepełnosprawność	55	47	51
Długotrwała lub ciężka choroba	69	54	61
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	26	26	25
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowaw. i prowadzenia gospodarstwa domowego- rodzina wielodzietna	6	7	11

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tabela nr 3. Ilość rodzin i osób w rodzinie objętych pomocą finansową przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.

L.P	2021r.	2022r.	2023r.
Ilość rodzin	286	215	214
Ilość osób w rodzinach	633	449	452

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Jak wynika z powyższych danych liczba rodzin korzystających z różnych form zasiłków, pomocy finansowej Ośrodka Pomocy Społecznej w gminie Zgorzelec w roku 2023 miała tendencję zniżkową w stosunku do 2021 roku o 72 osoby.

Ponadto z analizy wynika, że bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba były głównymi czynnikami sprawczymi ubóstwa. Prowadziło to często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, pogłębiania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. Złe funkcjonowanie rodziny było częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu udzielali wsparcia tzw. „trudnym rodzinom” poprzez pracę socjalną i wsparcie asystenta rodziny. Plan pomocy rodzinie był formą pracy z rodziną wieloproblemową, polegał na włączeniu w proces pomocy osób tj.: pracownik socjalny, psycholog, doradca zawodowy, prawnik, pedagog i instytucji z otoczenia społecznego klienta czyli: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Służba Zdrowia, Kurator, Policja, Instytucje Oświatowe, mogących mieć wpływ na poprawę trudnej sytuacji rodzin. Specjaliści pracując razem tworzyli zespół, którego koordynatorem był pracownik socjalny.

Istotną rolę w pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu odgrywa **praca socjalna** czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Była ona prowadzona m.in. w oparciu o kontrakt socjalny i polegała na: udzielaniu pomocy przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania renty, emerytury, świadczeń wyjątkowych itp., podejmowaniu działań w zakresie uzyskania alimentów, umożliwieniu klientom bezpłatnych konsultacji z prawnikiem i psychologiem w zależności od występujących potrzeb, występowaniu w charakterze przedstawiciela i rzecznika spraw podopiecznych szczególnie niezaradnych życiowo (zwłaszcza w sprawach mieszkaniowych, uczeniu racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami), pomocy terapeutycznej – kierowaniu do Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień, Poradni Zdrowia Psychicznego i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, nakłanianiu osób do uczestnictwa w różnych grupach samopomocowych, współpracy z pedagogami szkolnymi, sądem rodzinnym, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, lekarzami, pielęgniarkami itp.

Tabela nr 4. Ilość osób objętych pracą socjalną.

L.P	2021r.	2022r.	2023r.
Ilość rodzin	286	201	214
Ilość osób w rodzinach	633	418	408

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Praca socjalna w latach 2021- 2023 m. in. polegała na komunikacji w rodzinie, codziennym życiu rodziny, rozwoju dzieci, rozwoju rodziców i rozwoju stosunków społecznych rodziny. Praca pracownika socjalnego i asystenta rodziny w rodzinach problemowych spowodowała, że funkcjonowanie niektórych rodzin na wielu płaszczyznach poprawiło się m.in. poprzez: przywrócenie kompetencji rodzicielskich, pracę z rodziną w formie pomocy terapeutycznej, podjęcie leczenia odwykowego, pozytywną zmianę w sferze zawodowej rodziców, również poprzez nawiązanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęciem/utrzymaniem pracy. W sferze socjalnej poprzez spłacanie zadłużeń w opłatach za czynsz, składanie wniosków o dodatek mieszkaniowy, zabezpieczanie dzieci w świadczenia alimentacyjne, składanie wniosków o mieszkania socjalne, finansowanie pobytu dzieci w żłobkach/przedszkolach; w organizacji czasu wolnego poprzez organizowanie i propagowanie działań na rzecz środowiskowych form spędzania czasu wolnego dzieci, wyjazdy dzieci na kolonie.

O potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny w sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę, a gmina na podstawie art.191, ust. 9 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% dziecka w drugim roku,
- c) 50% w trzecim roku i w latach następnych.

Tabela nr 5. Wydatki poniesione przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.

Kolejne lata	Wysokość wydatków poniesionych przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej
2021	457.346,61 zł
2022	712.660,31zł
2023 (stan na 31.X. 2023r.)	545.156,37 zł

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu

Koszty ponoszone przez Gminę na pieczę zastępczą są coraz większe. Spowodowane jest to dłuższym przebywaniem dzieci w pieczy przez co udział Gminy w kosztach pobytu jest wyższy.

Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmuje **asystent rodziny**. Tutejszy Ośrodek zatrudnia jednego asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć piętnastu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Asysta rodziny przyznawana była na wniosek pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej lub Sądu Rodzinnego. Powodem podjęcia działań wspierających przez asystenta rodziny była m.in.; niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej, bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i narkomania.

Tabela nr 6. Ilość rodzin i dzieci objętych pracą asystenta rodziny.

L.P	2021r.	2022r.	2023r.
Ilość rodzin	21	20	17
Ilość dzieci	56	52	48

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu

Asystent Rodziny współpracował z rodzinami, które przeżywały trudności opiekuńczo-wychowawcze. Realizował plan pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny oraz konsultacji z pracownikiem socjalnym.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu w latach 2021- 2023 zatrudniony był na umowę zlecenie psychoterapeuta. Psychoterapeuta spotykając się z podopiecznymi pracował ze znacznym zróżnicowaniem problemów, które związane były ze zjawiskiem przemocy w rodzinie, a mianowicie przemocy bezpośredniej, pośredniej, fizycznej czy psychicznej.

Tabela nr 7. Ilość udzielonych konsultacji przez psychologa.

L.P	2021	2022	2023
Ilość godzin konsultacji	72	79	63
Ilość konsultacji indywidualnych	72	79	63

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu

Psychoterapeuta prowadził konsultacje w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej (tj. 4 konsultacje w miesiącu). Podczas konsultacji zaobserwować można było występujące problemy emocjonalne oraz problemy związane z zachowaniem, takim jak: odczuwanie niepokoju, depresja, samouszkodzenia ciała, osłabienie koncentracji objawiające się, np. osiąganiem niskich wyników w nauce, nieposłuszeństwem, agresją wobec otoczenia, występowaniem koszmarów sennych czy moczeniem nocnym. Z każdym z klientów rozmawiano indywidualnie, jak również jeśli tego sytuacja wymagała były prowadzone konsultacje rodzinne.

Istotną pomocą dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była pomoc przyznawana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu w ramach wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. W ramach Programu były przyznawane posiłki dla uczniów w szkole i zasiłki celowe na zakup posiłku oraz żywności.

Tabela nr 8. Liczba osób i dzieci korzystających z Programu „Posilek w szkole i w domu”

Dożywianie	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba osób objętych pomocą	90	57	49
Liczba osób korzystających z posiłku w szkołach	49	57	49
Liczba osób, którym przyznano zasiłek celowy na zakup żywności	18	0	0
Liczba osób, którym przyznano świadczenie rzeczowe	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Z programu „Posilek w szkole i w domu” skorzystały rodziny, w których występuje m. in. ubóstwo, bezrobocie, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Kolejną bardzo istotną formą wsparcia realizowaną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu były Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Świadczenie jest odpłatne, o ile dochód na osobę w rodzinie przekroczy kwotę kryterium osoby samotnie gospodarującej tj. 776 zł lub osoby w rodzinie 600 zł.

Tabela nr 9. Liczba dzieci korzystających ze Specjalistycznych Usług Opiekuńczych dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi

Specjalistyczna Usługa Opiekuńcza	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba dzieci objętych pomocą	2	0	0

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2022 i 2023 roku nie było wniosków o tą formę pomocy. W razie wystąpienia potrzeby na realizację usług Specjalistyczne Usługi Opiekuńcze dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ma podpisaną umowę z firmą zewnętrzną- Fundacja „Nasze dzieci” z siedzibą w Zgorzelcu przy ul. Francuskiej 41.

Mówiąc o rodzinie musimy spojrzeć na nią szerzej nie ograniczając się tylko do tzw. rodzin dysfunkcyjnych. W obecnej sytuacji demograficznej naszego kraju (starzenie się społeczeństwa) należy podjąć wszelkie działania promujące rodzicielstwo. Jednym z nich jest Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, która jest systemem zniżek dla rodzin wielodzietnych i przysługuje niezależnie od dochodu rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, transportowych na terenie całego kraju.

Rada Gminy Zgorzelec w dniu 29.07.2014r. podjęła Uchwałę Nr 353/14 w sprawie przyjęcia Programu działań wspierających rodziny wielodzietne zamieszkałe na terenie Gminy Zgorzelec – „**Karta Dużej Rodziny 3+**”. Posiadacze KDR mają możliwość tańszego korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej. Karta Dużej Rodziny wspiera budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwia dostęp do dóbr i usług.

Tabela nr 10. Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w latach 2021-2023

Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w kolejnych latach	Ilość złożonych wniosków
2021r.	40
2022r.	95
2023r.	81

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Zainteresowanie posiadaniem Karty Dużej Rodziny wciąż jest wysokie ze względu na ogólnopolski wymiar, jak również ze wsparcia finansowego gminy dla rodzin wielodzietnych z terenu gminy Zgorzelec.

1. W 2021 r. zostało zamówionych 91 sztuk tradycyjnych i 90 elektronicznych KDR, ogółem zamówiono 181 Kart Dużej Rodziny.
2. W 2022 r. zamówiono 188 sztuk tradycyjnych i 194 elektronicznych kart, ogółem zostały zamówione 382 Karty Dużej Rodziny .
3. W 2023 r. zamówiono 185 sztuk tradycyjnych i 187 elektronicznych kart, ogółem zostały zamówione 372 Karty Dużej Rodziny.

Dodatkowym wsparciem finansowym dla rodzin są **dodatki mieszkaniowe**, które przyczyniają się do obniżenia wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom posiadającym tytuł prawny do lokalu, w którym zamieszkują oraz osobom zajmującym lokal bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Przyznaje się go na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza w gospodarstwie jednoosobowym 40%, a w gospodarstwie wieloosobowym 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Tabela nr 11. Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba świadczeń	117	121	107
Kwota świadczeń	26.779,15 zł	35.509,92 zł	31.753,00 zł

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Kolejną formą wsparcia, którą obsługuje Ośrodek Pomocy na rzecz mieszkańców naszej gminy jest **dodatek energetyczny**. Przyznawany jest w drodze decyzji na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej tj. osoby, której przyznano dodatek mieszkaniowy, jest ona stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Tabela nr 12. Ilość przyznanych dodatków energetycznych.

Dodatki energetyczne	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba świadczeń	97	30	0
Kwota świadczeń	1.623,11 zł	590,53 zł	0

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W latach 2022 - 2023 przyjmowanie wniosków o dodatek energetyczny zostało zawieszone w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. 2023 r. poz. 759).

Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej

Problem przemocy dotyka rodziny zamieszkujące na terenie gminy Zgorzelec niezależnie od wykształcenia, statusu ekonomicznego czy też wykonywanego zawodu. Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup diagnostyczno- pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego. To na spotkaniach grupy diagnostyczno- pomocowej przedstawiciele: Policji, oświaty, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, ochrony zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wspólnie z osobą, która jest dotknięta przemocą domową opracowują indywidualny plan pomocy. Działania podejmowane są także wobec osób stosujących przemoc domową.

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Zgorzelcu na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- 1)** monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji,
- 2)** podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy w ramach procedury Niebieskie Karty,
- 3)** podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Tabela nr 13. Ilość założonych Niebieskich Kart na przełomie 2020-2023

Ilość założonych Niebieskich Kart	Kolejne lata
43	2020r.
40	2021r.
30	2022r.
23	2023r.

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej

Na przestrzeni lat 2020- 2023 w gminie Zgorzelec nastąpiła tendencja malejąca przypadków podejrzenia występowania przemocy domowej. Świadczą o tym dane statystyczne Zespołu Interdyscyplinarnego.

Tabela nr 14. Ilość założonych NK w latach 2022-2023.

„Niebieskie Karty”	Rok 2022r.	Rok 2023r.
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart ogółem	20	30
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez Pracownika Socjalnego z GOPS w Zgorzelcu	8	7
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez Policję	12	22
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez inne instytucję	0	1
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C (sporządzona z osobą co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową)	10	11
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D (sporządzona z osobą co do której istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej)	5	10
Liczba zakończonych procedur Niebieskich Kart	13	29

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej

Czynniki dysfunkcyjne, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie rodziny nakładają na szeroko rozumianą kadrę pomocy społecznej stosowanie pracy socjalnej ukierunkowanej na zmiany negatywnych zachowań i poszukiwanie rozwiązań trudnej sytuacji życiowej. W sytuacjach kryzysowych, gdy rodzina nie jest w stanie poradzić sobie z problemami zachodzi konieczność udzielenia jej pomocy m.in. poprzez stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego. Mieszkańcy gminy mogą liczyć na wsparcie psychoterapeuty leczenia uzależnień, radcy prawnego oraz osoby kierowane są do Punktu Interwencji Kryzysowej.

W strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu wyodrębniony jest **Dział Świadczeń Rodzinnych**, który zajmuje się realizacją ustaw: o świadczeniach rodzinnych; o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; o pomocy osobom uprawnionym do alimentów; o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Uzyskiwane świadczenia są dużym wsparciem dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy, tj.:

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego –przysługują osobie uprawnionej do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, którego egzekucja jest bezskuteczna. Po spełnieniu wymogów ustawowych świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500,00zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Świadczenie pielęgnacyjne (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Świadczenie rodzicielskie (po spełnieniu wymogów ustawowych)

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (po spełnieniu wymogów ustawowych) 4.000,00zł jednorazowo.

Zasiłek pielęgnacyjny - przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - przysługuje z tytułu urodzenia żywego dziecka jeżeli dochód w przeliczeniu za osobę nie przekracza 1.922,00zł, a kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10-go tygodnia ciąży do porodu w wysokości 1.000,00zł.

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” - przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewycięzania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia). Trudno jest jednoznacznie określić liczbę rodzin potrzebujących tego rodzaju wsparcia, niezbędne zasoby kadrowe i koszty realizacji zadania. Obecnie obserwujemy pojawienie się w rodzinach wielu problemów i trudności, które niejednokrotnie prowadzą do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych co na pewno przyczyni się do rozwijania kierunku różnych form pomocowych

Zasilek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego,

Dodatki do zasiłku rodzinnego (przy spełnieniu wymogów ustawowych):

Tabela nr 15. Rodzaj świadczeń i liczba przyznanych świadczeń i dodatków rodzinnych.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2021 r.	Liczba świadczeń 2022 r.	Liczba świadczeń 2023 r.
Zasilek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego	3991	3602	2656
Zasilek pielęgnacyjny	1837	1716	1448
Świadczenie pielęgnacyjne	433	455	396
Specjalny zasiłek opiekuńczy	43	7	0
Zasilek dla opiekuna	5	0	0
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	21	13	18
Świadczenie rodzicielskie	123	122	146
Funduszu	582	508	500

alimentacyjny			
Jednorazowe świadczenie „Za Życiem”	2	0	0
Czyste powietrze	2	9	21
Dodatek osłonowy	0	599	0
Składki emerytalne i rentowe od świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków dla opiekuna	467	440	343

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Program "Rodzina 500+" to główny instrument polityki rodzinnej realizujący trzy główne cele: poprawa sytuacji demograficznej, redukcja ubóstwa wśród najmłodszych, inwestycja w rodzinę. Od 01.01.2022 r wnioski o świadczenie wychowawcze 500+ należało składać jedynie do ZUS. Ośrodek wypłacał świadczenia za okres 2021/2022 do 31.05.2022 r.

Tabela nr 16 . Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+.

L.p	Odbiorcy świadczeń	2021 r.	2022 r.	2023 r.
1.	Liczba złożonych wniosków	1012	5	0
2.	Liczba wydanych do wniosków decyzji	1071	231	52
3.	Liczba wydanych do wniosków decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego	950	129	31
4.	Liczba świadczeń wypłaconych w formie pieniężnej	12.553	5.111	124
5.	Poniesione z budżetu państwa wydatki finansowe.	7.262.237,45	3.466.375,15	63.755,30

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek obsługuje przez cały czas wnioski dotyczące koordynacji zabezpieczeń społecznych. Koordynacja dotyczy wniosków złożonych w poprzednich latach.

W polityce społecznej często używany jest termin „starzejące się społeczeństwo”. Pojęcie to jest związane z obserwowanym od lat zwiększającym się udziałem osób starszych w populacji. Stawia to przed polityką społeczną gminy Zgorzelec określone wyzwania. Zaznaczyć należy, że szybko rosnąca – obecnie i w przyszłości liczba osób w starszym wieku stwarza wiele następstw. Przede wszystkim zwiększy zapotrzebowanie na miejsca w Domach Pomocy Społecznej, Zakładach Opieki Leczniczej i usługi opiekuńcze. Rozszerzeniu będzie musiało ulec poradnictwo, profilaktyka i leczenie geriatryczne. Wychodząc naprzeciw temu zjawisku społecznemu Wójt gminy Zgorzelec podjął kroki.

W 2022 roku w Gminie Zgorzelec rozpoczął działalność Klub Seniora w Gronowie. Wprowadzony został na podstawie Uchwały Rady Ministrów Nr 191 z dnia 21 grudnia 2020 roku w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021-2025 (t.j. M.P. z 2021 r. poz. 10). Rada Gminy Zgorzelec podjęła uchwałę Nr 270/21 z dnia 29 listopada 2021r. w sprawie utworzenia Ośrodka Wsparcia Dziennego dla seniorów pod nazwą „Senior+” w Gminie Zgorzelec. Jest to trzeci Klub Seniora działający na terenie gminy. Pozostałe dwa działają w Tylicach i w Gozdaninie. Kluby są doskonałym miejscem spotkań, integracji oraz tworzeniem się nowych znajomości wśród starszych osób. To w tych klubach seniorzy mogą przyjemnie spędzić czas oraz rozwijać swoje pasje, zdolności i zainteresowania. Głównym celem jest zapewnienie wsparcia seniorom poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej. Cel ten został osiągnięty dzięki utworzonym Klubom Seniora: w Tylicach, Gozdaninie oraz w Gronowie. Wsparciem zostało objętych 60 Seniorów z terenu Gminy Zgorzelec. Działania realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu i Gminny Ośrodek Kultury w Zgorzelcu z/s w Radomierzycach.

Klub Seniora w Gronowie

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n.ogolnopolski-dzien-seniora-w-gminie-zgorzelec-3/g.gronow-3>

Klub Seniora w Gozdaninie

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,ogolnopolski-dzien-seniora-w-gminie-zgorzelec-3/g,gozdanin-4>

Klub Seniora w Tylicach

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,ogolnopolski-dzien-seniora-w-gminie-zgorzelec-3/g,tylice-4>

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu w roku 2022 po raz pierwszy przystąpił do Programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Był to program osłonowy w rozumieniu art. 17 ust.2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz art. 65 ust.5 pkt 1 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.), Rada Gminy Zgorzelec w dniu 28 marca 2022 r. podjęła uchwałę Nr 296/22 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Osłonowego „ Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 w Gminie Zgorzelec. W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej został zapewniony dostęp do tzw. „opasek bezpieczeństwa”. Ta forma wsparcia polegała na zapewnieniu opieki na odległość, która oparta była na rozwiązaniach cyfrowych w zakresie teleopieki. W przypadku trudnej sytuacji lub zagrożenia życia senior wciskał guzik alarmowy, który łączył go z dyspozytorem (ratownik medyczny, pielęgniarka, opiekun medyczny), który decydował

o sposobie udzielanej pomocy (poproszenie kogoś z najbliższego otoczenia lub wezwanie służb ratunkowych). W ramach programu zakupiono 56 opasek bezpieczeństwa i przekazano je seniorom. Przy użyciu opaski bezpieczeństwa 53 seniorów zgłosiło się po pomoc do dyspozytora, z czego 52 zgłoszenia zakończyły się udzieleniem wsparcia przez telefon, 1 zgłoszenie zakończyło się interwencją służb ratunkowych.

Kolejnym zadaniem, które realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu względem osób starszych są organizowane i realizowane **usługi opiekuńcze**. Wzajemne wspieranie w rodzinie pomiędzy rodzicami i dziećmi to ważny proces, który wynika z powodów moralnych oraz z przyjętych przez społeczeństwo norm i przepisów prawa. Kodeks rodzinny i opiekuńczy zawiera przepisy, których zadaniem jest ochrona stosunków osobistych pomiędzy rodzicami i dziećmi przed niegodziwymi zachowaniami, które osłabiają więzi rodzinne. Stosownie do art. 87 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, rodzice i dzieci obowiązani są wspierać się wzajemnie. Przez wzajemne wsparcie, o którym mowa w art. 87 K.r. i o. należy rozumieć pomoc materialną, psychiczne wsparcie w chorobie, cierpieniu i kalectwie, pomoc intelektualną przy podejmowaniu ważnych decyzji lub załatwianiu spraw życiowych oraz pomoc fizyczną przy wykonywaniu różnych czynności. Obowiązek wzajemnej pomocy dzieci i rodziców trwa do śmierci jednych lub drugich. Niestety coraz częściej obowiązek ten nie jest realizowany przez dzieci w stosunku do rodziców. Głównymi powodami są: zmiana miejsca zamieszkania, wyjazd za granicę w celach zarobkowych oraz zatrudnienie poza miejscem zamieszkania. Kompetencje gminy na podstawie art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przejmuje wówczas Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Tabela nr 17. Liczba przyznanych świadczeń w formie usług opiekuńczych w latach 2021-2023.

Usługi opiekuńcze	2021r.	2022r.	2023r.
Ilość osób korzystających z usług opiekuńczych	8 osób	9 osób	12 osób
Ilość mężczyzn korzystających z usług opiekuńczych	5	5	5
Ilość kobiet korzystających z usług opiekuńczych	3	4	7
Liczba świadczeń	2.295	1.942	1.121

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Usługi opiekuńcze realizowane są w miejscu zamieszkania podopiecznego przez opiekunki zatrudnione w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zgorzelcu na podstawie umów zlecenia.

Na terenie Gminy Zgorzelec funkcjonują placówki oświatowe:

1. Przedszkole „Krasnoludki” w Jędrzychowicach
2. Gminny Żłobek „Muchomorek” w Jędrzychowicach,
3. Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego Osieku Łużyckim,
4. Szkoła Podstawowa im. Osadników Wojskowych w Trójcy,
5. Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Żarskiej Wsi.

Placówki oświatowe wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym priorytetowym zadaniem jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania z zakresu przemocy.

W gminie Zgorzelec działa Gminny Ośrodek Kultury w Zgorzelcu z/s w Radomierzycach który w latach 2021-2023 prowadził działania mające na celu: upowszechnianie kultury, wychowania i edukację dzieci i jej rodzin zamieszkałych na terenie gminy Zgorzelec.

Tabela nr 18. Działania Gminnego Ośrodka Kultury w Zgorzelcu z/s w Radomierzycach

Rok	Działania
2021	• Dzień Dziecka w Gronowie, • Festyny letnie, rodzinne w gminnych miejscowościach tj. w Łagowie, Jędrzychowicach, Gozdaninie i Sławnikowicach, • Dzień sportu w Radomierzycach, • Dożynki Gminne „Transgraniczne Święto Chleba”, • Spotkanie z Radcą Prawnym w Sławnikowicach, • Warsztaty dla dzieci „Zrób to sam- NATURALnie” w świetlicy w Jerzmankach.
2022	• Przegląd kolęd i pastorałek online w wykonaniu dzieci z oddziału przedszkolnego Szkoły Podstawowej w Trójcy, • Gminny Jarmark Wielkanocny w Jerzmankach, • X Bieg Uliczny w Ręczynie, • Sołecki Turniej Kulinaryny w Spytkowie, • Festyny rodzinne, letnie w miejscowościach gminnych tj. Żarska Wieś, Jędrzychowice, Gozdanin, Gronów, Osiek Łużycki, Koźlice, Koźmin, • Biesiada w Sławnikowicach, • Dożynki Gminne „Finał Przygody z Nysą”, • Koncert Pieśni Patriotycznej „Kocham Cię Polsko” w Gronowie, • Zabawy Mikołajkowe w miejscowościach gminnych,

	• Jarmark Bożonarodzeniowy w Żarskiej Wsi.
2023	• Bal Karnawałowy w Gronowie, • Jarmark Wielkanocny w Jerzmankach, • XI Gminny Bieg Uliczny w Ręczynie, • Sołecki Turniej Kulinaryny w Sławnikowicach, • Festyny rodzinne, letnie w: Kunowie, Jędrzychowicach, Jerzmankach, Osieku Łużyckim, Koźlicach, Białogórze, Gronowie, • Dzień Dziecka i spotkanie z nauką w Łagowie i Radomierzycach, • Święto pieczonego ziemniaka w Żarskiej Wsi, • Dożynki w stylu Western w Sławnikowicach, • Dożynki Gminne w Jerzmankach.

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu

Gminny Ośrodek Kultury prowadził cykliczne imprezy tj. festyny rodzinne, letnie, biegi uliczne, imprezy mikołajkowe, dożynki. Działalność prowadzona była w różnych miejscowościach gminnych. Celem było wzmocnienie więzi rodzinnych, socjalizacji rówieśniczej i pokoleniowej.

Źródło: <https://gmina.zgorzelec.pl/festyn-letni-w-bialogorzu/>

Źródło: <https://gmina.zgorzelec.pl/festyn-wakacyjny-w-jedrzychowicach/>

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu w okresie od dnia 01.02.2021 r do dnia 30.09.2023r. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 brał udział w Projekcie współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego „**Gmina Zgorzelec wspiera mieszkańców – Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w Gminie Zgorzelec**”. Głównym celem projektu była aktywizacja społeczna wśród osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym aktywizacja zawodowa wśród osób bezrobotnych bądź biernych zawodowo poprzez zastosowanie instrumentów aktywizacji społeczno-zawodowej z gminy Zgorzelec. W pracę Projektu zaangażowani byli pracownicy socjalni, Asystent Rodziny oraz kadra zarządzająca z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.

Tabela nr 19. Działania aktywizacji społecznej i zawodowej

Lata	Działania oraz ilość osób
2021	• Kurs prawa jazdy kat. B - 35 osób. • Kurs „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych” - 5 kobiet. • Spotkanie z doradcą zawodowym - 40 osób. • Indywidualne spotkanie z psychologiem - 15 osób. • Warsztaty umiejętności społecznych - 15 osób. • Szkolenie z komunikacji - 15 osób. • Warsztaty zarządzania budżetem domowym - 15 osób. • Staż zawodowy 6 miesięczny w DPS „Jutrzenka” – 4 osoby. • Staż zawodowy 6 miesięczny w „Chatce Puchatka” – 4 kobiety.
2022	• Kurs prawa jazdy kat. B – 20 osób. • Kurs prawa jazdy kat. C z kwalifikacjami wstępnymi - 2 osoby. • Kurs obsługi kas fiskalnych - 6 osób. • Kurs na wózki widłowe - 7 osób. • Staż zawodowy 6 miesięczny w DPS „Jutrzenka” – 4 osoby. • Staż zawodowy 6 miesięczny w „Chatce Puchatka” – 4 kobiety.
2023	• Kurs prawa jazdy kat. B – 15 osób. • Szkolenie z komunikacji – 10 osób. • Warsztaty umiejętności społecznych – 10 osób. • Warsztaty zarządzania budżetem domowym – 10osób. • Spotkania z doradcą zawodowym – 25 osób. • Kurs „ Operator wózka widłowego” – 7 osób. • Kurs na „Uprawnienia elektroenergetyczne SEP E1 – D1” – 4 osoby. • Kurs prawa jazdy kat. C z kwalifikacjami wstępnymi - 5 osób. • Staż zawodowy 6 miesięczny w „Chatce Puchatka” – 4 kobiety.

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,warsztaty-zarzadzania-budzetem-domowym>

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,zakonczenie-stazy-zawodowych-gmina-zgorzelec-wspiera-mieszkancow-aktywna-integracja-osob-zagrozonych-ubostwem-lub-wykluczonych-spolecznie-w-gminie-zgorzelec>

Uczestnicy biorący udział w szeregu m. in. zajęć, spotkań, warsztatów, kursów nabyli umiejętności, kompetencje oraz kwalifikacje zwiększające zdolność do podjęcia zatrudnienia i/lub zmiany swojej dotychczasowej sytuacji społeczno-zawodowej.

Tabela nr 20. Działania integracyjne Asystenta rodziny

Lata	Działania	Ilość rodzin	Ilość dorosłych w rodzinie	Ilość dzieci w rodzinie
2021	11.10.2021r. - wyjazd do ZOO we Wrocławiu 16.10.2021 r. -Piknik pod nazwą „ Dzień Rodziny” w CRT w Radomierzycach	8	13	29

2022	• 1.08.2022r. - wyjazd do ZOO we Wrocławiu • 01.10.2022r. - Piknik pod nazwą „Dzień Rodziny” w CRT w Radomierzycach • 07.11.2022r. - wyjazd do Hydropolis we Wrocławiu	7	11	28
------	--	---	----	----

Źródło: Opracowanie własne Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Dodatkowo dorośli uczestnicy projektu wzięli udział w 3 cyklach spotkań, których tematem było:

1. indywidualne poradnictwo pedagogiczne,
2. indywidualne poradnictwo specjalistyczne z zakresu rozwijania umiejętności kompetencji społecznej osób zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. indywidualne zajęcia z terapeutą/ specjalistą ds. przemocy w rodzinie.

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,warsztaty-nadwaga-i-skutki-zdrowotne>

Źródło: <http://gopszgorzelec.pl/n,wyjazd-integracyjny-do-hydropolis-we-wroclawiu>

Celem działań integracyjnych Asystenta Rodziny było m. in. wzmocnienie więzi rodzinnych, oraz nauka wypracowywania prawidłowych relacji międzyludzkich.

1. Analiza SWOT –wsparcie rodziny

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths –mocne strony, Weaknesses –słabe strony, Opportunities –szanse, Threats –zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w Gminie Zgorzelec.

a) Mocne strony:

- znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny;
- zatrudnienie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy;
- dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Zgorzelec;
- funkcjonowanie Klubów Seniora w Tylicach, Gozdaninie i Gronowie;
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- obowiązujące strategie, programy, akty prawne.

b) Słabe strony:

- bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo –wychowawcze rodziców;
- niski poziom świadomego rodzicielstwa;
- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów;
- wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży;
- brak ilości lokali chronionych/ mieszkań socjalnych;
- ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej;
- utrudniony dojazd do poszczególnych miejscowości zarówno na terenie gminy jak i poza nią;

- niekorzystne prognozy demograficzne.

c) Szanse:

- wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo –wychowawczej przez rodziców;
- wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia;
- aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych;
- możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań;
- dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami;
- możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu;
- rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym;
- możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Zgorzelec ze wsparcia specjalistów w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej i Punkcie Interwencji Kryzysowej w Zgorzelcu.

d) Zagrożenia:

- zanik więzi i tradycji rodzinnych;
- rozpad związków (rozwody, separacje, wyjazdy za granicę);
- zaniedbania emocjonalne dziecka;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- obniżanie się aspiracji życiowych;
- brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko;
- nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające;
- negatywne wzorce zachowań społecznych;
- wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży;
- wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży;
- rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa) i niepełnosprawnym;
- wypalenie zawodowe pracowników.

Rozdział II. Cele, założenia i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny

1. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026 „*Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo –wychowawczych*”. To stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Zgorzelec.

2. Cele szczegółowe.

- 1) Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- 2) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny;
- 3) Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym;
- 4) Podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi.

3. Zadania Programu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024–2026.

- 1) Zatrudnienie zgodnie z ustawą asystentów rodziny i zapewnienie możliwości podnoszenia ich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i ich finansowanie.
- 2) Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną i jego realizacja.
- 3) Organizowanie grup wsparcia dla rodzin z różnymi problemami.
- 4) Zagwarantowanie rodzinom biologicznym możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, radca prawny, logopeda itp.).
- 5) Współpraca ze specjalistami w zakresie poradnictwa specjalistycznego.
- 6) Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.
- 7) Finansowanie kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 8) Podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny (festyny, biesiady, spotkania z ciekawymi ludźmi).
- 9) Wsparcie dla rodzin mających trudną sytuację finansową –z systemu zabezpieczenia socjalnego (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze, jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, dożywienie w szkole, środki PFRON).
- 10) Wspieranie rodzicielstwa – realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny).
- 11) Rozwój oferty ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

- 12) Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym –współpraca między innymi z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 13) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
- 14) Rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego.
- 15) Kierowanie dzieci do placówki wsparcia dziennego.
- 16) Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno –edukacyjnych dla rodzin i dzieci.
- 17) Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.
- 18) Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 19) Zapobieganie umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej.
- 20) Współpraca z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie w zakresie ustalenia działań mających na celu powrót dziecka do rodziny biologicznej.
- 21) Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo –wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo –terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- 22) Zapewnienie środków na realizację zadania dotyczącego wspierania rodziny na terenie gminy Zgorzelec.
- 23) Monitorowanie realizacji Programu.

4. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

L.P	Zadanie	Realizatorzy	Termin realizacji	Wskaźniki
1.	Zatrudnienie asystentów rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy w ilości zgodnej z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 rodzin.	GOPS	2024-2026	- liczba zatrudnionych asystentów -liczba rodzin, które powinny zostać objęte wsparciem asystenta rodziny -liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem asystenta rodziny (przy spełnieniu wymogów ustawowych)
2.	Kierowanie asystenta do pracy z rodziną, przygotowanie planu pracy z rodziną , realizacja zadań.	GOPS- asystenci rodzin, pracownicy socjalni w ścisłej współpracy	2024-2026	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

		z rodzinami objętymi wsparciem, PCPR –y		-liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu
3.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekunów – wychowawczych przy pomocy rodzin wspierających.	GOPS	2024-2026	- liczba rodzin wspierających - liczba rodzin objętych wsparciem rodzin wspierających
4.	Finansowanie kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej związanych z realizacją pomocy przez rodziny wspierające	Gmina Zgorzelec, GOPS	2024-2026	- liczba rodzin wspierających korzystających ze wsparcia - kwota udzielonego wsparcia
5.	Wsparcie dla rodzin posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. stypendia szkolne, dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON)	Urząd Gminy Zgorzelec, Wydział Oświaty, GOPS,	2024-2026	- liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego, - liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych, - liczba dzieci korzystających ze stypendiów,
6.	Wspieranie rodzicielstwa - realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny)	GOPS	2024-2026	- liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny
7.	Objęcie wsparciem rodzin dotkniętych przemocą, problemem alkoholowym. Wskazanie tym rodzinom	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania	2024-2026	-liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów

	dróg wyjścia z trudnej sytuacji poprzez udział w terapii odwykowej, terapii dla sprawców przemocy, terapii dla ofiar przemocy, możliwość podjęcia działań w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.	Problemów Alkoholowych		-liczba założonych NK -liczba procedur NK - zakończonych na skutek ustania przemocy
8.	Kierowanie dzieci na obozy i kolonie(pracownicy socjalni przeprowadzą rekrutację na kolonie i obozy organizowane przez PCPR)	GOPS, Kuratorium Oświaty, PCPR	2024-2026	-liczba dzieci uczestniczących w koloniach
9.	Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej.	Gmina Zgorzelec, GOPS	2024-2026	-liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej , za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach-kwota poniesionych wydatków
10.	Współpraca z Sądami i ich organami pomocniczymi oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinie dysfunkcyjnej lub umieszczonego w pieczy zastępczej	Sąd Rejonowy w Zgorzelcu, Kuratorzy zawodowi i społeczni ,GOPS, PCPR, Placówki oświatowe	2024-2026	- liczba rodzin sądownie zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny- liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodziny -liczba spraw sądowych, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodziny.
11.	Przystępowanie do rządowych programów wspierania rodziny	Gmina Zgorzelec, Wójt Zgorzelec, GOPS, Ministerstwo Rodziny, Pracy i	2024-2026	-liczba programów do których przystąpiła Gmina

		Polityki Społecznej		-kwota pozyskanych dofinansowań
12.	Monitorowanie realizacji Programu	GOPS	2024-2026	-coroczne zbieranie danych niezbędnych do oceny realizacji Programu
13.	Wsparcie seniorów posiadających trudną sytuację finansową z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON), kierowanie ośrodków wsparcia.	GOK, GOPS	2024-2026	- liczba seniorów korzystających z pomocy społecznej, - liczba seniorów uczestniczących w ośrodkach wsparcia,

5. Przewidywane efekty realizacji Programu

Oczekiwanym efektem realizacji Programu powinno być polepszenie sytuacji dziecka, seniorów i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodziny i dziecka. Stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze:

1. zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka, seniorów i rodziny,
2. zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,
3. zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży,
4. zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych,
5. wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych.

6. Realizatorzy Programu

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu przy współpracy z:

1. Urzędem Gminy Zgorzelec,
2. Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym,
3. Powiatową Komendą Policji w Zgorzelcu,
4. Placówkami oświatowymi,
5. Placówkami ochrony zdrowia,
6. Organizacjami pozarządowymi,
7. Sądem Rejonowy w Zgorzelcu,
8. Kuratorami Sądowymi,
9. Ośrodki wsparcia,

7. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

8. Monitoring i ewaluacja

1) Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu. Monitoring będzie polegał na pozyskaniu i analizowaniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego programu, we współpracy z podmiotami zaangażowanymi w jego realizację.

2) Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt Gminy składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją.

9. Sprawozdawczość

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny opracowuje Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zgorzelcu i przedstawia Wójtowi i Radzie Gminy Zgorzelec w ostatnim kwartale funkcjonowania programu.

10. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi interdyscyplinarną strategię działań mających na celu wsparcie rodzin w wypełnianiu ich funkcji.

Cele i zadania Programu zostały zaplanowane w sposób ogólny, co umożliwia dostosowanie podejmowanych działań do potrzeb. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, edukacyjny i ochronny.

Wykaz Tabel:

- Tabela nr 1. *Liczba mieszkańców w latach 2021-2023 na terenie gminy wiejskiej Zgorzelec. Dane UG Zgorzelec.*
- Tabela nr 2. *Najczęstsze powody przyznawania pomocy finansowej w Gminie Zgorzelec.*
- Tabela nr 3. *Ilość rodzin i osób w rodzinie objętych pomocą finansową przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zgorzelcu.*
- Tabela nr 4. *Ilość osób objętych pracą socjalną.*
- Tabela nr 5. *Wydatki poniesione przez gminę na opiekę i wychowanie dziecka w pieczy zastępczej w latach 2021-2023.*
- Tabela nr 6. *Ilość rodzin i dzieci objętych pracą asystenta rodziny.*
- Tabela nr 7. *Ilość udzielonych konsultacji przez psychologa.*
- Tabela nr 8. *Liczba osób i dzieci korzystających z Programu i „Posilek w szkole i w domu”*
- Tabela nr 9. *Liczba dzieci korzystających ze Specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi*
- Tabela nr 10. *Ilość złożonych wniosków o wydanie KDR w latach 2021-2023*
- Tabela nr 11. *Ilość przyznanych dodatków mieszkaniowych.*
- Tabela nr 12. *Ilość przyznanych dodatków energetycznych.*
- Tabela nr 13. *Ilość założonych Niebieskich Kart na przełomie 2020-2023*
- Tabela nr 14. *Ilość założonych NK w latach 2022-2023.*
- Tabela nr 15. *Rodzaj świadczeń i liczba przyznanych świadczeń i dodatków rodzinnych.*
- Tabela nr 16. *Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych 500+.*
- Tabela nr.17. *Liczba przyznanych świadczeń w formie usług opiekuńczych w latach 2021-2023.*
- Tabela nr 18. *Działania Gminnego Ośrodka Kultury w Zgorzelcu z/s w Radomierzycach.*
- Tabela nr 19. *Działania aktywizacji społecznej i zawodowej*
- Tabela nr 20. *Działania integracyjne Asystenta rodziny*

Uzasadnienie

Samorządy lokalne odpowiadają za tworzenie i funkcjonowanie lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. Działania na rzecz rodziny, to działania na rzecz całej wspólnoty, a wspierając rodzinę przyczyniamy się do rozwoju i wzmacniania więzi w całej społeczności. Rodzina jest podstawą życia społecznego.

W wielu dysfunkcyjnych rodzinach występują problemy, które zakłócają ich funkcjonowanie i są szczególnie groźne dla dziecka. Pojawiają się trudności na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi, przestępczość, przemoc i inne). Dokonujące się zmiany, postęp, szybsze tempo życia niosą za sobą wiele pozytywnych skutków, ale niestety pogłębiają też wiele negatywnych zjawisk, takich jak: uzależnienia, przemoc, przestępczość, które bardzo często powodują rozpad rodziny. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, bezrobocie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, zagrożenie eksmisją itp. Nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie nie tylko na losach jej członków, ale i całym społeczeństwie.

Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej, szczególnie rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze, które oferują wyższą jakość usług opiekuńczych i wychowawczych. Pojawiające się w rodzinie dysfunkcje powodują interwencje instytucji i służb, które zobligowane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Ważne jest, aby wszystkie podmioty i instytucje, które zostały przygotowane w związku z wejściem w życie Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej uczestniczyły w procesie wspierania rodziny.

Tworzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny, stałe monitorowanie przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, mają na celu realizowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pomocną rolę spełnia asystent rodziny, który realizuje plan naprawczy, aby groźba zabrania dziecka została odsunięta lub by dziecko czasowo umieszczone w pieczy zastępczej mogło powrócić do biologicznej rodziny. Stąd też naczelnym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają.